

W. Andelaar

Als geen andere plaats leent Noordwijk zich voor een rondje groen. Met de vuurtoren als middelpunt iets oppikken van wat de natuur te bieden heeft.

OP HOGE POTEN. Onder die naam verscheen een aantal jaren geleden een boekje over de ooievaars van Den Haag. Gelijktijdig met het uitkomen van het boekje was er een expositie over de ooievaar in het Haags Historisch Museum.

Geruime tijd daarvoor had ik de conservator van het museum enkele malen aan de boekenkraam op het Lange Voorhout. Hij was toen op zoek naar literatuur over de ooievaar.

Dat men in Den Haag in de ooievaar is geïnteresseerd is begrijpelijk. Den Haag voert de

vogel sinds 1639 in het stadswapen. Na het lezen van het boekje kwam de vraag op hoe dit in Noordwijk ligt. Heeft en/of had ons dorp iets met ooievaars? Het onvolprezen boek over de vogels van Noordwijk brengt me niet verder. Er worden slechts enkele waarnemingen vermeld uit de jaren tachtig van de vorige eeuw. De voorloper van het boek, de eenvoudige uitgave uit 1973, noemt nog een waarneming uit 1934 van een vogel in de Noordzijdepolder. Bij het verzamelen van natuur- en jachtgegevens voor een boek over de geschiedenis van Noordwijk, waar een werkgroep mee bezig is, stuitte ik op een berichtje uit 1898. In dat jaar zou een ooievaar een nest hebben gehad op het dak van ene F.J.Parlevliet.

Waarschijnlijk is dus de ooievaar, in tegenstelling tot Den Haag, in Noordwijk niet algemeen geweest. Ook de pogingen in 1987 om ze nestelend te krijgen, lukten niet. Op het ooievaarsnest in de polder Hogeweg streek wel eens een vogel neer, maar tot broeden kwam het niet. Het nest werd in dank door een Nijlgans in gebruik genomen. Toch zal men in het verleden ook hier wel positief over de ooievaars hebben gedacht. In tal van landen geldt het beest nog altijd als een geluksbrenger. Het nest van de uiver op je dak voorkwam brand en blikseminslag.

Onuitroeibaar is daarnaast de sage dat het dier de kindertjes brengt. Op geboortekaartjes is nog dikwijls een afbeelding te zien, compleet met handdoek met het kind erin.

In het boekje over de Haagse ooievaars wordt een joodse sage verhaald:

‘De toen achttienjarige Mozes was als legeraanvoerder naar Ethiopië gestuurd om een stad te veroveren. Mozes gaf opdracht dat iedere militair een ooievaar moest vangen en africhten voor de jacht. Nadat dit gebeurd was, beval Mozes de ooievaars drie dagen te laten hongerden. Op de derde dag trok Mozes met zijn leger via de gevaarlijke moeraszijde naar de stad. Vlak bij de stad gaf hij opdracht de ooievaars los te laten. De hongerige vogels stortten zich op de slangen en ander ongedierte en binnen korte tijd kon het leger via het ongevaarlijk geworden moeras naar de stad oprukken.’

Helaas kennen we in Noordwijk niet zulke mooie verhalen over ooievaars. Wij moeten het doen met de herinnering aan de officiële ingebruikneming van het ooievaarsnest in de polder Hogeweg. Burgemeester Bonnike en zuster Mathot, de toenmalige verloskundige, werden in een bakje van een kraan door Kees van Schie naar het nest gedirigeerd. Veel positieve gedachten over ooievaars hielden ze daar niet aan over. Volgens zeggen hebben ze doodsangsten uitgestaan.